

Arkkitehtipiskelijat ideoivat viidennentoista kerran lähiötalon korjaamista
Kerrostalon korjauksen ideakilpailu ratkennut



Kerrostalon korjauksen ideakilpailun 2022 voitti ehdotus KATOILLA, tekijöinä Sofia Euro, Sami Maaizate ja Mikko-Ville Sirola Tampereen yliopiston arkkitehtuurin yksiköstä.

Julkisivuyhdistyksen viidestoista Kerrostalon korjauksen ideakilpailu on ratkennut. Tampereen yliopiston arkkitehtuurin yksikön opiskelijoiden tehtävä oli tuottaa arkkitehtonisesti korkeatasoinen korjaussuunnitelma Helsingin Meri-Rastilassa sijaitsevan Asunto Oy Rastilankallion asuinkerrostalon korjaamiseksi. Palkintojen saajat julkistettiin Julkisivuyhdistyksen järjestämässä "Julkisivut tänään ja huomenna" -seminaarissa 14.4.2023.

Kerrostalon korjauksen ideakilpailussa 2022 jaettiin **1. palkinto (2 000 €)**, nimimerkille **KATOILLA**, tekijöinä Sofia Euro, Sami Maaizate, Mikko-Ville Sirola.

2. palkinto (1 500 €), nimimerkille **KALLIONIITTY**, tekijöinä Elina Kettunen, Saara Pernu, Jemina Tabor, Jenni Halme.

Lisäksi palkintolautakunta päätti jakaa kolme **kunniamainintaa** nimimerkeille:

- **BOKSIT**, tekijöinä Milla Bergqvist, Joakim Pihlajaniemi, Laura Lehtinen.

- **KALLEUS**, tekijöinä Meeri Koivistoinen, Katja Huitti, Vilma Saukkonen, Olivia Myntti.

- **VANAMO**, tekijöinä Elma Mettälä, Katja Pekkinen, Perttu Raudasoja, Altti Saarisalo, Sanni Teräväinen.

1990-luvun arkkitehtuurin haasteet

Kilpailuaika oli 29.8. - 19.12.2022. Kilpailuun saatiin 14 ehdotusta. Palkintolautakunta piti ehdotusten yleistasa hyvänä. Tosin lisäkerrosten ja muiden julkisivujen osalta materiaalikirjo oli sangen niukka, ja eri julkisivumateriaalien mahdollisuuksia olisi voinut tutkia laajemminkin. Esimerkiksi lisäkerrokset oli toteutettu pääosin puurakenteisina ja usein myös puulla verhoiltuina.

Ehdotuksista muodostui myös vaikutelma, että 1990-luvun arkkitehtuuriin ehkä oli ollut hankala suhtautua, sillä sitä korvaamaan oli useimmiten haettu tyyllisiä elementtejä joko vanhemmasta tai uudemmasta ajasta.

Vuoden 2022 kilpailukohteena oli Helsingin Meri-Rastilan tie 21:ssä sijaitseva Asunto Oy Rastilankallio. Kilpailutontilla sijaitsee kuusi kerrostaloa, jotka on rakennettu vuonna 1991. Parvekkeet on rakentamisen jälkeen kunnostettu ja niihin on lisätty parvekelasitukset. Rakennukset sijaitsevat suurehkoilla tontilla kohtuullisen väljästi, mutta tontin kallioisuus asetti piha-alueen käytölle omat haasteensa – joskin sen katsottiin tarjoavan mahdollisuuksia tavanomaisesta poikkeaviin ratkaisuihinkin.

Kilpailutehtävän alustana toimi Talo A, mutta kiinteistön talojen samankaltaisuuden vuoksi ratkaisuja ajateltiin kyttävän "monistamaan" muihinkin taloihin.

Kaupunkikuvaa ja alueen viihtyisyyttä kohentavan ratkaisun lisäksi opiskelijoiden piti miettiä rakennusten toiminnalliset parannukset, rakenteiden energiateknisiä ja muuta toimivuutta kehittäviä ratkaisuja. Lisäksi rakennuksia piti laajentaa korottamalla korkeintaan kahden lisäkerroksen verran, ja ehdotuksen piti sisältää hissit.

"1990-luvun rakennusten lämmöneristys on jo lähtökohtaisesti paljon parempi kuin esimerkiksi 1970-luvun rakennuksilla, jolloin lisälämmöneristämällä ei välttämättä saa niin suurta hyötyä. Jotkin ehdotukset olivat osanneet ottaa tämän huomioon ja tehneet vain pieniä kunnostuksia julkisivuille, jotka kuitenkin mahdollistivat lisäkerrosten rakenteilla ja ratkaisuilla julkisivujen lisälämmöneristämisen myöhemmin", Julkisivuyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja **Stina Hyyrynen** mainitsee kilpailutehtävässä mainittuun energiatehokkuuden parantamiseen liittyvänä näkökulmana.

Palkintolautakuntaan kuuluivat:

- **Satu Huuhka**, tenure track -professori (korjausrakentaminen), TKT, arkkitehti SAFA, Tampereen yliopisto, Arkkitehtuurin yksikkö, palkintolautakunnan puheenjohtaja
- **Teemu Hirvilammi**, yliopisto-opettaja (rakennusoppi), arkkitehti SAFA, Tampereen yliopisto, Arkkitehtuurin yksikkö
- **Malin Moio**, väitöskirjatutkija (korjausrakentaminen), arkkitehti SAFA, Tampereen yliopisto, Arkkitehtuurin yksikkö
- **Maritta Koivisto**, arkkitehti SAFA, Rakennustuoteteollisuus RTT ry, Julkisivuyhdistys ry:n hallituksen jäsen
- **Stina Hyyrynen**, projektipäällikkö, DI, A-Insinöörit, Julkisivuyhdistys ry:n hallituksen puheenjohtaja
- **Sini Isola**, KuM, TaM, As. Oy Rastilankallion edustaja ja hallituksen puheenjohtaja
- **Tarja Petroff**, As. Oy Rastilankallion edustaja ja hallituksen jäsen

Toteuttamiskelpoisia ideoita lähiötalojen korjaamiseen ja toiminnalliseen kehittämiseen

Kerrostalon korjauksen suunnittelukilpailu on Julkisivuyhdistys - JSY ry:n rahoittama perinteinen korjausrakentamisen ideakilpailu, joka toteutettiin tällä kertaa Tampereen yliopiston arkkitehtuurin yksikön kanssa. Kilpailua on järjestetty vuodesta 2002 alkaen, nyt 15:nneen kerran.

Kilpailulla pyritään löytämään korkeatasoisia, ennakkoluulottomia ja toteuttamiskelpoisia ratkaisuja 1960-1990 -luvulla valmistuneiden lähiökerrostalojen toiminnallisuuden kehittämiseen, julkisivujen energiakorjauksiin sekä hissien ja lisäkerrosten rakentamiseen.

Eryteisesti 1970-luku on tunnettu toisteisesta elementtirakenteisesta rakennuskannastaan. 1980-luvulta alkaen kerrostalotuotanto on monimuotoistunut arkkitehtonisesti, mutta pääpiirteiset rakenneratkaisut ovat pysyneet paljolti ennallaan.

Rakennuskannan ikääntyessä korjaustarve laajenee tai siirtyy vääjäämättä myös myöhempään tuotantoon. Lisäksi rakennusten energiatehokkuudessa on usein nykymittapuulla parantamisen varaan, ulkoasu päivityksen tarpeessa ja toiminnallisuus puutteellista muun muassa esteettömyyden suhteen.

Tarpeen tuntee eri julkisivumateriaalit

”Eri aikakausien rakennusten erilaisuus ja moninaisuus voidaan nähdä rikkaudeksi ja ympäristön perusarvoksi. Rakennukset viestivät suunnittelun tasosta, rakennustyön laadusta sekä saamastaan ylläpidosta. Rakennukset kertovat myös eri aikakausien resursseista, saatavissa olevista materiaaleista, rakennustekniikasta, tyyli-ihanteista, arvostuksista, toteutustavoista ja rakentamisen volyymistä”, arkkitehti SAFA **Maritta Koivisto** totesi Rakennustuoteteollisuuden edustajana kilpailun tuomaristossa.

”Tarkasteltaessa tarkemmin julkisivuja on hyvä huomioida, että julkisivu on sekä visuaalinen että tekninen kokonaisuus, johon vaikuttavat valittu rakenneratkaisu, materiaalit, värit, pintakäsittelytavat ja detaljit sekä muut julkisivuun liittyvät rakenneosat. Näillä on merkitystä, kun valitaan kestävä, pitkäikäinen ja huollettavissa oleva julkisivu”, muistutti Koivisto.

”On tarpeen tuntee eri julkisivumateriaalien mahdollisuudet, kestävyys ja huollettavuus. Esimerkiksi tuulettuvissa julkisivuissa pintamateriaalien ja muiden rakenneosien kirjo on laaja. Julkisivuyhdistyksen laatimaan by64 Tuulettuvat julkisivut -julkaisuun on kerätty tuulettuvia julkisivurakenteita koskevat hyvän rakentamistavan mukaiset suunnittelu- ja toteutusohjeet rakennushankkeen eri vaiheisiin sekä uudis- että korjausrakentamista silmällä pitäen. Myös by75 Muurattujen ja rapattujen julkisivujen kuntotutkimus-julkaisu antaa ohjeita ylläpitoon ja korjaamiseen”, kertasi Koivisto.

”Perinteinen vuosittainen kilpailu edustaa Julkisivuyhdistyksen kannalta merkityksellistä ja käytännönläheistä yhteistyötä niin arkkitehtipiskelijöiden kuin yliopistojen sekä asuinkiinteistörakennuttajien ja -omistajien kanssa”, Koivisto mainitsi Julkisivuyhdistyksen pitkäaikaisena hallituksen jäsenenä.

Edistetään hyvää julkisivujen esteettistä ja teknistä rakentamistapaa

Julkisivuyhdistys - JSY ry on vuonna 1995 perustettu aatteellinen yhdistys, jonka tarkoituksena on edistää ja kehittää julkisivujen hyvää esteettistä ja teknistä rakentamistapaa, edistää määräysten ja ohjeiden aikaansaamista sekä käyttökelpoisten rakenneratkaisujen kehittämistä.

Lisäksi yhdistys tarjoaa alalla toimiville yrityksille keskustelufoorumia, julkaisee alaa koskevan tutkimus- ja kehitystyön tuloksia sekä osallistua kansainväliseen toimintaan.

Yhdistykseen kuuluu satakunta jäsentä, jotka edustavat kattavasti materiaaliteollisuutta, suunnittelijoita, tutkimuslaitoksia ja korkeakouluja. Myös opiskelijat voivat liittyä henkilöjäseninä ilman jäsenmaksua yhdistykseen.

Kerrostalon korjauksen ideakilpailun lisäksi JSY järjestää joka toinen vuosi asunto-osakeyhtiöille ja asumiskäytössä oleville kiinteistöyhtiöille suunnatun Julkisivuremontti-kilpailun.

Lisätietoja kilpailusta:

- Maritta Koivisto, arkkitehti SAFA, Rakennustuoteteollisuus RTT, Julkisivuyhdistys ry, puh. 040-900 3577, maritta.koivisto@rakennusteollisuus.fi
- Stina Hyyrynen, DI, A-insinöörit Oy, Julkisivuyhdistys ry:n hallituksen puheenjohtaja, puh. 040-662 4232 stina.hyyrynen@ains.fi
- Satu Huuhka, tenure track -professori (korjausrakentaminen) Tampereen yliopiston arkkitehtuurin yksikkö, puh. 050-300 9260, satu.huuhka@tuni.fi

Tiedote ja kuvatiedostot ladattavissa OneDrive-linkistä:

<https://1drv.ms/f/s!AuQrnsKwW5ZagUe8Kcvbe0MT6SvM?e=QdobVV>

Aineisto tulee myös Julkisivuyhdistyksen kotisivulle www.julkisivuyhdistys.fi / ajankohtaista.

Lisätietoja tiedotusaineistosta Riina Takala-Karppanen, puh. 040-502 1769, sihteeri@julkisivuyhdistys.fi

Kerrostalon korjauksen ideakilpailun 2022 ehdotuskohtaiset perustelut:

Kilpailun palkintolautakunta totesi 2022 kilpailun palkituista töistä seuraavaa:



Kerrostalon korjauksen ideakilpailu 2022. 1. palkinto ehdotus KATOILLA.

1. palkinto KATOILLA, tekijöinä Sofia Euro, Sami Maaizate, Mikko-Ville Sirola:

Ehdotuksen KATOILLA ulkoarkkitehtuuri on näyttävää ja yksityiskohtaisen huoliteltua. Tontin eri rakennukset on esitetty rapattavaksi eri värein, mikä tuo kokonaisuuteen vaihtelua säilyttäen kuitenkin muiden materiaalien ja harmonisen väripaletin kautta yhtenäisen olemuksen.

Ehdotus muuttaa olemassa olevien rakennusten arkkitehtuuria voimakkaasti muusta ympäristöstä poikkeavaksi, mutta syntyvä arkkitehtuuri on itsessään yhtenäistä ja onnistunutta. Myös esitystapa on kauttaaltaan korkealaatuinen.



Kerrostalon korjauksen ideakilpailu 2022. 2. palkinto ehdotus KALLIONIITTY.

2. palkinto KALLIONIITTY, tekijöinä Elina Kettunen, Saara Pernu, Jemina Tabor, Jenni Halme:

Ehdotus KALLIONIITTY on ilmeeltään rauhallinen ja selkeän siistilinjainen. Lisäkerrokset jatkavat suoraviivaisesti alkuperäisten linjoja. Sekä massoittelu että materiaalienkäyttö on hallitun vähäeleistä ja realistista – pienellä paletilla on saatu onnistuneesti tuotettua omaleimaista ilmettä. Alkuperäinen ja uusi

muodostavat selkeän harmonisen kokonaisuuden, jossa ne on erotettavissa toisistaan, mutta rajanveto ei ole silmään pistävä.



Kerrostalon korjauksen ideakilpailu 2022. Kunniamaininta ehdotus BOKSIT.

Kunniamaininta BOKSIT, tekijöinä Milla Bergqvist, Joakim Pihlajaniemi, Laura Lehtinen:

Ehdotus BOKSIT on ammattitaitoisen varmaotteisesti ja realistisesti laadittu. Se täyttää kilpailuohjelman tavoitteet työekonomisella tavalla. Pelkistetyn rauhallinen ulkoasu on minimalistisuudessaan toimiva, mutta sisältää kuitenkin boksiteeman myötä myös erottuvaa ilmettä. Alkuperäistä arkkitehtonista henkeä säilyy ensisijaisesti värityksessä, aukotuksessa, parvekkeiden sijoittelussa ja arkkitehtuurin yleisessä modernissa otteessa.



Kerrostalon korjauksen ideakilpailu 2022. Kunniamaininta ehdotus KALLEUS.

Kunniamaininta KALLEUS, tekijöinä Meeri Koivistoinen, Katja Huitti, Vilma Saukkonen, Olivia Myntti:

Ehdotus KALLEUS uudistaa rakennusten ulkoasua kokonaisvaltaisesti. Arkkitehtoninen kokonaisuus on hallitun huolellinen. Olemassa olevia julkisivuja on muokattu varsin raskaalla kädellä. Syntyvä olemus on kuitenkin veistoksellisen tyylikäs ja erottuvan omaleimainen.



Kerrostalon korjauksen ideakilpailu 2022. Kunniamaininta ehdotus VANAMO.

Kunniamaininta VANAMO, tekijöinä Elma Mettälä, Katja Pekkinen, Perttu Raudasoja, Altti Saarisalo, Sanni Teräväinen:

Ehdotus VANAMO säilyttää onnistuneesti rakennusten alkuperäiset julkisivut, joihin lisäkerrokset sopeutuvat värityksellään, pystysuuntaisilla linjoillaan ja osin aukotuksellaan. Muodostuva kokonaisuus on eheä ja harmoninen. Pientalomaisuus voidaan nähdä viitteenä saaristoarkkitehtuuriin, mitä kautta ehdotus kytkeytyy tontin merelliseen sijaintiin ainakin mielikuvatasolla.